

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

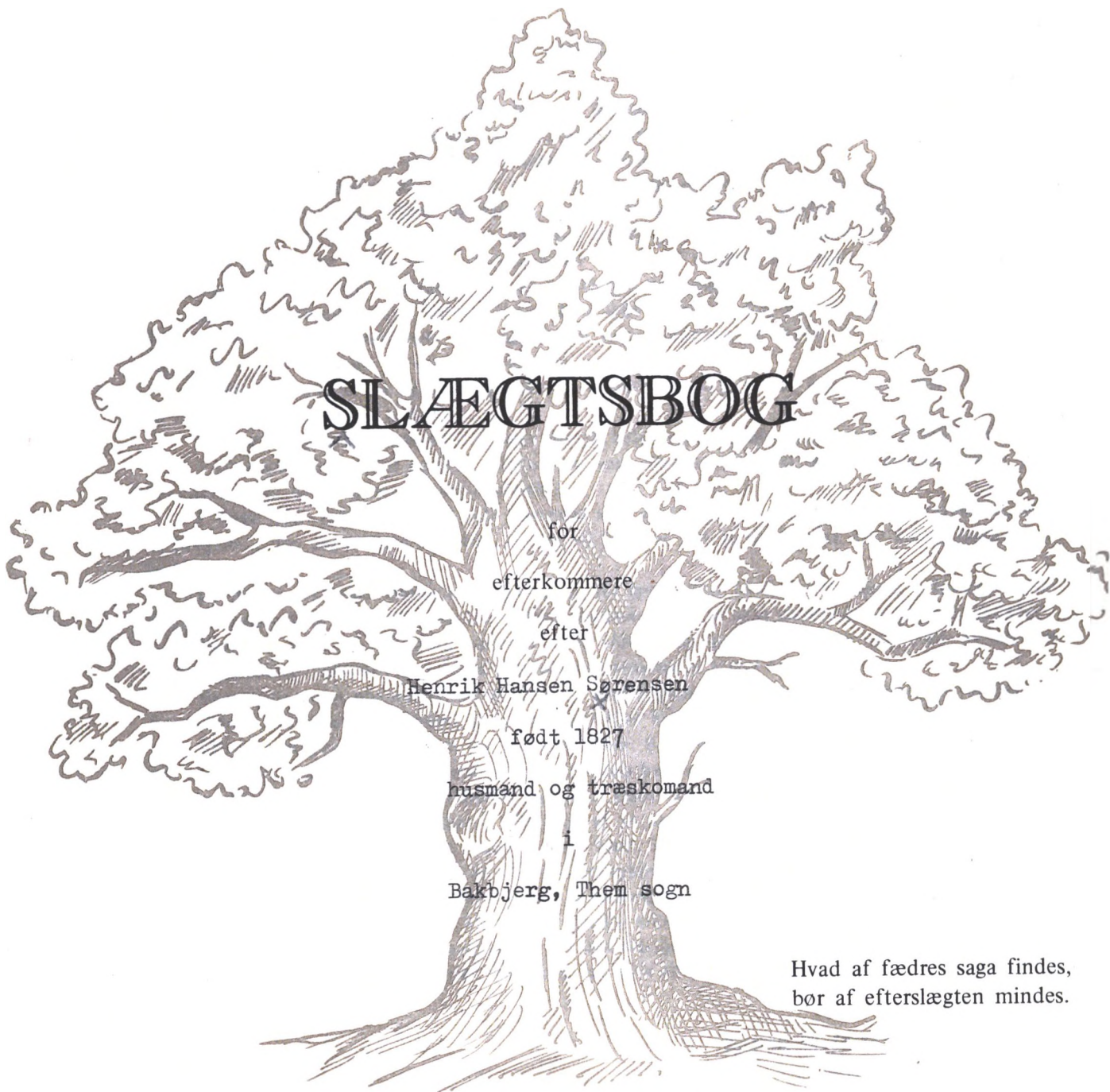
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTSBOG

for
efterkommere
efter

Henrik Hansen Sørensen

født 1827

husmand og traskomand

i

Bakbjerg, Them sogn

Hvad af fædres saga findes,
bør af efterslægten mindes.

Dansk Slægtsforskning
Fredericia

FORORD.

Ved udarbejdelse af denne slægtsbog er anvendt kirkebøger, folketællingslister, lægdsruller, skifteprotokoller, skøde- og panteprotokoller, fæsteprotokoller, tingbøger, personalhistorisk litteratur og endvidere materiale, som har været i slægtens besiddelse.

For anetavlen gælder det, at hver slægtslinie er fulgt så langt tilbage, som det har været muligt ved hjælp af de bevarede kilder, og når en linie standser op, må det derfor forstås således, at enten svigter kilderne helt – kirkebøger eller arkivalier findes ikke – eller de pågældende personer ses ikke døbt i det sogn, hvori de har levet, ligesom heller ikke deres forslægt har nogen tilknytning til sognet. I sådanne tilfælde er også omliggende sognes kirkebøger undersøgt.

Kildehenvisninger er kun anført, hvor kilden ikke er logisk. For en persons fødsels-, vielses- og dødsdata vil kilden normalt være det pågældende sogns kirkebog, et skøde vil normalt være fra det pågældende herreds skøde- og panteprotokol osv.

Gamle dokumenter og lignende er afskrevet direkte, og de fejl m.v., der forekommer i originalen, vil altså også forekomme i afskriften.

De i ældre kirkebøger anvendte latinske søn- og helligdagsbetegnelser er omregnet til kalenderdatoer.

Ved stednavne er, hvor de ikke forekommer som citat fra arkivalier, anvendt den stavemåde, som benyttes i Post- og Telegrafvæsenets Adressebog.

I lister over faddere og forlovere anvendes som regel den samme angivelse og stavemåde, som er benyttet i den pågældende kirkebog, da det vil føre for vidt at identificere hver enkelt fadder eller forlover.

Da mange arkivalier endnu er utilgængelige for årene efter 1890, beror bogens oplysninger efter dette år hovedsagelig på meddelelser fra slægtens medlemmer og er altså ukontrolable gennem arkivalier.

Navne og data på nulevende personer er så vidt muligt anført efter egne opgivelser, og der kan derfor forekomme tilfælde, hvor f.eks. søskendes efternavne er stavet forskelligt.

Hvor oplysninger om nulevende personer er ufuldstændige, skyldes dette almindeligvis ubesvarede forespørgsler eller ukendte adresser, så forespørgsel ikke har været mulig.

Efterslægtstavlen er opbygget på følgende måde: Børnene af de personer, som efterslægtstavlen går ud fra, er betegnet med romertal. Hvert romertals børn er betegnet med stort bogstav, hvert stort bogstavs børn er betegnet med arabertal, og hvert arabertals børn er betegnet med lille bogstav. Små bogstavers børn betegnes med arabertal efterfulgt af en parentes.

I forhold til stamfaderen er romertal altså børn, store bogstaver børnebørn, arabertal oldebørn osv. Af hensyn til overskueligheden er der lavet indrykninger ved hvert generationsskifte.

For efterslægtstavlen gælder det i øvrigt, at fødesognet almindeligvis anføres efter selve fødestedet, hvilket dog ikke gælder købstæder eller større kendte lokaliteter, hovedstaden og udlandet.

I øvrigt takker vi slægtens medlemmer for den velvilje, man har vist os under bogens udarbejdelse, og udtrykker vort håb om, at denne slægtsbog må blive til glæde for såvel nulevende som kommende generationer.

DANSK SLÆGTSFORSKNING
Fredericia

Anetavle
for
Henrik Hansen Sørensen
og
Elisabeth Andreasdatter

er født 1707 i Them Sogn, og han døde 1753 i Tømmerby, Them Sogn, og blev begravet d. 29. April.

Han blev døbt d. 23. Oktober 1707 i Them Kirke, og Faddere var Erik Pedersen i Them samt Niels Andersen, Peder Thomsen og Sidsel Andersdatter af Rustrup.

Søren Andersen blev gift d. 19. Oktober 1732 i Them Kirke med

Anne Lauritsdatter

der er født 1699 i Lind, Them Sogn. Hun døde 1749 i Tømmerby og blev begravet d. 30. November.

Hendes Daab fandt Sted Maria Renselsesdag 1699, d. 2. Februar. Faddere var Jens Porup af Salten, Jacob Christensen af Lind, Johanne Jensdatter, Salten, Johanne Sørensdatter, Tømmerby, og Jens Porups Hustru, Salten.

Den 5. November 1754 blev der afholdt Skifte efter afdøde Gaardfæster Søren Andersen i Tømmerby. I Ægteskabet med Anne Lauritsdatter var der følgende Børn: Laurits Sørensen, 16 Aar, Jens Sørensen, 9 Aar, Kirsten Sørensdatter, 19 Aar, og Karen Sørensdatter, 13 Aar.

Af Skiftet fremgaar det, at Søren Andersen var gift anden Gang med Anne Marie Jensdatter. I dette Ægteskab var der 2 Børn, Anders, 3 Aar, og Søren, 2 Aar. Som Luvværg for Enken blev antaget Thomas Christensen af Them, og som Formynder for Børnene af første Ægteskab blev antaget Morbroderen Niels Laursen af Lind. For Børnene af andet Ægteskab blev antaget Farbroderen Anders Andersen i Them.

Af Boets Værdier kan nævnes: 1 Messingkedel, 1 Egebord med aaben Fod, 1 Egekiste med Laas, 1 blaagraa Vadmel skjole, 1 Skindvest, 1 hvid Vadmel vest, 1 blaa Livkjole, 1 Par Skindbukser, 1 Par Hoser, 1 Par Sko, 1 Hat, 1 Hue, 1 Horgarnsskjorte, 1 Blaargarnsskjorte, 2 Halsklude, 5 Heste, 4 Køer, 5 Ungdyr, 2 Kalve, 9 Faar, 3 Geder og 1 Kid samt 3 Svin.

Værdien af Boet var ialt 97 Rdlr. 2 Mk. 4 Sk., men Gæld og Udgifter beløb sig til 107 Rdlr. 1 Mk. og 15 Sk., saa der blev altsaa intet at arve.

Christen Frederiksen

der var Gaardmand i Tømmerby, Them Sogn, er født ca. 1674 i Sejlgaard, Funder

Sogn, og han døde 1755 i Tømmerby, Them Sogn, og blev begravet d. 27. Juli.

Han blev gift første Gang d. 24. Juni 1704 i Them Kirke med Anne Sørensdatter, og efter hendes Død giftede han sig med

Maren Thomasdatter

59

der døde 1766 i Tømmerby og blev begravet d. 10. August.

Niels Pedersen

60

der var Gaardmand i Sepstrup, Them Sogn, var gift med

Kirsten Andersdatter

61

Anders Lauritsen Glød

62

der var Gaardmand og Sognefoged i Them Sogn, er født ca. 1674 i Linaa Sogn, og han døde 1746 i Them Sogn og blev begravet d. 24. Juli.

Han blev trolovet d. 3. Juli 1707 til

Anne Knudsdatter

63

der er født 1681 i Tømmerby, Them Sogn. Hun døde omkring Nytaar 1735 og blev begravet d. 2. Januar.

der var bosat i Rustrup, Them Sogn, blev trolovet d. 14. November 1697 til

af Rustrup.

var bosat i Lind, Them Sogn.

nævnes i Matriklen 1688 som Fæster af Sejlgaarden i Funder Sogn.

Han var gift med

Sejlgårds Hartkorn var efter den gamle Matrikulering 2 Tdr. 1 Alb. samt 6 Skp. Skovskyld. Ved den nye Matrikulering 1688 blev Hartkornet ændret til 6 Tdr. 2 Skp. 2 Fjdk. samt 1 Skp. 1 Fjdk. Skovskyld.

Frederik Baltzersen fik 1689 af Svigermoderen Maren Jacobsdatter sammen med sine 2 Svogre tilskødet Gaarden Hagelskjær i Rind Sogn. Da Gaarden var en Selvejergaard, var den først blevet loubudt 3 Gange til Medlemmer af Slægten. Det hedder herom i Tingbogen: Herredsfogden Knud Jacobsen i Hesselbjerg fremstod for Retten d. 19. Oktober 1689 og fremstillede tvende Varselsmænd, nemlig Mads Christensen i Kroglund og Clemend Andersen i Fastrup, som vidnede, at de i Onsdags sidst forleden 14 Dage var i Sejle (Sejlgaard) udi Funder Sogn i Lysgaard Hids Herred og dér mundtlig en Varsel gjorde Frederik Baltzersen og hans Hustru Maren Christensdatter alle deres Børn og Arvinger, navnlig Christen, Jens, Baltzer, Niels og Jacob Frederikssønner med deres rette Lavværge og i Dag 8 Dage var de i Uhre og dér Varsel gjorde Niels Pedersen og hans Hustru Kirsten Nielsdatter etc. — alle og enhver faar at møde her til Tinget i Dag 8 og i Dag 14 Dage Loubud at paahøre, som Jørgen Christensen i

Nør Fastrup, Frederik Baltzersen i Sejle (Sejlgård) og Niels Pedersen i Uhre agter her til Hammerum Herredsting for omrørte Tingdage loulig og lydelig ved fornævnte Knud Jacobsen eftergivne Fuldmagt at lade loubyde udi den Selvejerbondegaard Hagelskjær, som Thomas Nielsen og Christen Christensen nu paa-boer, om de vilde have noget hertil at svare. Saa fremstod fornævnte Knud Jacobsen og første Gang loubød Gaarden."

Laurits Sørensen Glød

124

er født 1646, og han døde 1695 i Them Sogn.

Fra Kirkebogen citeres: "Dominica 4 post Trinitatis (d. 16. Juni 1695) blef begravet Laurits Sørensen Gløe af Them, som af ulychelig Vaade blef druchnet i Snabgaards Munde (Mødding?) i hans Alders 49de Aar."

Laurits Sørensen Glød var gift med

Kirsten Siversdatter

125

hvis Forhold er ukendte. Se i "Landskab og Mennesker i Them Sogn og hans slægt" i *Themseleksionshistorisk Tidsskrift* 1964-65. S. 11. Læs på biblioteket. (Hans er søn af ...)

der formodentlig var bosat i Sejlgaard, Funder Sogn, var gift med

hvis Forhold er ukendte.

døde ca. 1664.

Han var gift med

der levede endnu 1689, men formodentlig døde kort derefter.

Christen Jacobsen (Barfod) nævnes 1660 som Fuldmægtig eller Delefoged til Lundenæs Slot, da han dette Aar paa Lensmandens Vegne skulde lade foretage Syn over alt Lundenæs Gods i Gellerup og Ikast Sogne i Anledning af den Skade, som Svenskekrigen 1657-1660 havde forvoldt. Om hans egen Gaard, Hagelskjær, som han var tilflyttet omkring 1650, hedder det i Synsforretningen: "Dernæst saa vi den Gaard Hagelskjær, som Delefogden Christen Jacobsen beboede, hvor Husene var nogenledes ved Magt, men den halve Part af hans Stæd og Avl syntes vi at være forringet."

Maren Jacobsdatter nævnes ved Matrikuleringen 1688 sammen med Christen Knudsen Mørk fra Faarbæk i Haderup Sogn og Peder Nielsen paa Hundslev Kloster som Ejer af 4 Gaarde i Høstrup i Haderup Sogn.

I 1664 ses det, at Maren Jacobsdatter havde giftet sig med en Niels Jensen. Han nævnes endnu 1675 sammen med sin Steddatter i Ekstraskatterne, men 1677 nævnes Maren Jacobsdatter som Enke, og han maa saaledes være død i Tidrummet 1675-1677.

Som nævnt under Stoffet om Svigersønnen Frederik Baltzersen afstod Maren Jacobsdatter i 1689 Hagelskjær.

Peder Andersen

464

var bosat i Sejlgaard, Funder Sogn.

Han var gift med

Anne Baltzersdatter

465

der omkring 1618 blev anklaget for at være en Heks.

Frederik Jørgensen

466

var Skourider.

Jacob Mortensen (Barfod)

468

er født ca. 1590, og han døde d. 3. Maj 1656.

Han var gift med

Maren Christensdatter

469

af Nr. Fastrup.

Jacob Mortensen (Barfod) nævnes 1619 som boende i Selvejergaarden Bjødstrup i Gellerup Sogn, og 1622 nævnes han som Delefoged paa Lundenæs Slot.

Den 3. December 1625 nævnes han som Herredsfoged, da han sammen med 2 andre Mænd udstedte et Tingsvidne.

I 1599 var der 4 Gaarde i Bjødstrup By, 2 mindre og 2 større. I de 2 større Gaarde boede Peder Mar og Jens Christensen Langelund. Disse 2 Mænd og deres Slægtninge ejede tilsammen 13 Gaarde og Boel, nemlig 4 Gaarde i Bjødstrup og 5 andre Gaarde i Gellerup Sogn: Langelund, Have, Bitro (Besser), Sdr. Fastrup og Kroglund, Hesselbjerg og Hagelskjær i Ikast Sogn, i Rind Sogn: 1 Gaard i Søby og 1 Gaard i Lind.

Om disse Gaarde hedder det i Jordebogen: "Disse efterskrevne Jordejergaarde og Buelle haver tvende Bønder ved Navn Peder Bonde (Mar) og Jens Christensen (Langelund) og deres Medarvinger i Tingsel for en visse Landgilde over en Summa, som her næst efter samme Gods findes antegnet og indført, eftersom

fremfærende Konger dennom naadigst undt og bebrevet haver".

Disse 2 Mænd blev senere afløst af Jacob Mortensen (Barfod) og Gjøde Jensen i Langelund.

Af Jordebogen 1597 fremgaar det, at Afgiften Tingsel er opført under eet for alle Gaarde og er sat til 28 Sk. Leding, 6 Ørtug Rug, $\frac{1}{2}$ Td. Smør, 2 Skovsvin og 22 Hestegæsteri. At denne Afgift var lempelig, og at Selvejerbønderne havde været tilfredse med den, ses af følgende kongelige Skrivelse: "At eftersom for os underdanigst haver ladet tilkendegive Jacob Mortensen i Bjødstrup, Herredsfoged i Hammerum Herred, hvorledes han og hans Medarvingers Forfædre skal have bekommet nogle Selvejerbøndergaarde og Boel liggendes udi Lundenæs Len i forskrevne Hammerum Herred, kaldet Tingelsgods for en vis Summa aarlig Kornskyld og Landgilde efter Jordebogens Takst, og forskrevne Jacob Mortensen og hans Medarvinger underdanigst er begærendes, at deres Efterkommere og Arvinger herefter stedse og altid mod samme Afgift, Skyld og Landgilde og anden Herlighed maatte tjene og blive til forskrevne vort Slot Lundenæs som hidindtil og ikke fra Kronen at bortskiftes.

Og efterdi vor Lensmand paa forskrevne vort Slot sig underdanigst imod os haver erklæret samme Gods ikke fra forskrevne Lundenæs Len uden største Skade for Belejlighed og anden Herlighedsskyld kan mistes og ombæres.

Da efter slig Lejlighed haver vi af synderlig Gunst og Naade, naadigst bevilget og tilladt, saa og hermed bevilger og tillader, at forskrevne Tingselsgods, som forskrevne Jacob Mortensen og hans Medarvinger nu haver, herefter som hidtil altid skal ligge og blive under Kronen til forskrevne vort Slot Lundenæs og aldrig derfra skiftes og ombæres."

Jacob Mortensen (Barfod) havde fra sin Far arvet et Pant i en Gaard beliggende i Stæding i Nr. Nebel Sogn. Da Gaardens Ejer forsømte at betale Afgifter af Gaarden, og denne derfor hjemfaldt til Kongen, skrev Jacob Mortensen (Barfod) en Bønsskrivelse til Kongen om Hjælp. I den Anledning skrev Kongen til Lensmanden paa Riberhus: "Vor synderlig Gunst til forn vider, at eftersom nærværende Jacob Mortensen i Bjødstrup os underdanigst Supplicando have ladet tilkendegive, hvorledes hans afgangne Fader, Morten Jacobsen, for nogle Aar siden haver sig tilforpantet en Selvejergaard i Riberhus Len i Stædingby for et Hundrede Rigsdaler, som Claus Pedersen da paabode, og efterdi han havde været forsømmelig og ikke i nogle Aar har udredt til vort Slot Riberhus den sælvnlige Afgift efter Jordebogens Formelding, er samme Gaard skuret i Fald og der under Slottet til os og Kronen annammet, og siden der samme Bonde ved Døden er afganget, er Arv og Gæld efter ham forsvoret, saa at forskrevne Jacob Mortensen og hans Børn derover har lidt stor Skade og for forskrevne udlagte Pending ingen Fyldest bekommet underdanigst begærendes,

at vi naadigst ham ville bevilge og tillade, at han samme Bondegaard igen maatte bekomme og indfri af Fald, da beder vi eder og naadigst ville, at I forskrevne Jacob Mortensens forskrevne Bondegaard uden Stedsmaal lader igen bekomme, dog at han af Fald den indfrier, og udlægger al den resterende Landgilde, saa vidt samme Gaard er kommen udi Fald for, og siden aarligen give og gøre deraf, hvad Rettighed deraf plejer at gange.

Og ville vi, at den, som samme Gaard nu besidder, med sin Hustru deres Livstid samme Gaard maa beholde efter den Besked, de til Riberhus haver gjort, og imidlertid intet videre besværges, med mindre han eller hans Arvinger kunne have det i Minde.

Dermed sker vor Vilje. Befalendes eder Gud. Skrevet paa vort Slot den 10. April 1633 under vor Zignet.

Christiann."

Jacob Mortensen (Barfod) ejede en Gaard i Gellerup By, som han havde vanskeligt ved at faa bortfæstet, idet den ene Fæster efter den anden maatte gaa fra Gaarden paa Grund af Armod, da Afgifterne var alt for store. Han ansøgte Kongen om Nedsættelse og underskrev Brevet saaledes: "Eders Kongelige Maystættes fatige ydmyge och Underdane thienner Jacob Morthensen i Bjørstrup. Herrettzfoged udi Hammerum Herrett".

Den 22. August 1643 indsendte han et Bønskrift om Nedsættelse af Afgifterne for en anden jordeggen Gaard i Gellerup By, og ved kongelig Skrivelse af 21. November 1643 til Lensmanden Iver Vind fik han Meddelelse om, at denne Gaard havde faaet den ønskede Nedsættelse.

Den 13. Juli 1636 blev Jacob Mortensen (Barfod) udnævnt til Værge for Gellerup Kirke, og da Svenskerne 1643 hærgede Landet, var han endnu Kirkeværge, hvilket fremgaar af Kirkens Regnskabsbog for dette Aar: "Forskrevne Aars Tiendekorn haver Kirkeværgen Jacob Mortensen oppebaaren og er ham af Fjenderne aftvungen og fratagen, saa han intet havde nydt eller beholden deraf efter Tingsvindes Indhold og derfor ikke føres ham her til Indtægt."

Under Krigen gik mange enlige Gaarde og Landsbyer op i Luer; efter Fredsslutningen 1645 meddeltes det saaledes, at Jacob Mortensen (Barfod) havde faaet afbrændt "en halv Hundrede Fag Hus" uden nogen Aarsag.

Foruden de førnævnte Gaarde ejede Jacob Mortensen (Barfod) 2 Gaarde eller Boel, Hagelskjær og Hesselbjerg samt en Gaard i Nr. Søby i Rind Sogn. Han havde i 1652 Penge paa Rente, idet han dette Aar maatte svare Rentepengeskat af 200 Rdlr. At det var et ret anseligt Beløb paa de Tider fremgaar af den Kendsgerning, at der i det store Hammerum Herred kun var een Mand foruden ham, der maatte svare Skat af et saa stort Beløb, nemlig Præsten i Sunds, Hr. Anders Christensen.

I 1653 slap Jacob Mortensen (Barfod) for at svare denne Skat, da han godtgjorde for Retten, at "hans Pending, som han tilforn har angiven at have paa Rente og skattede af, har han nu optaget til sin Fornødenhed og har nu ingen at skatte af."

I 1647 boede der en Mand ved Navn Jens Pedersen i Nr. Søby i Rind Sogn. Denne havde laant 150 Rdlr. af Jacob Mortensen (Barfod). Laanefristen blev overskredet, og da der ikke var Udsigt til, at Pengene blev betalt, truede Jacob Mortensen (Barfod) Jens Pedersen med Sagsanlæg. Dette virkede ikke, og Jens Pedersen maatte derfor møde paa Herredstinget. Sagen blev ikke afgjort her, men endte i Landstinget i Viborg, hvor Jens Pedersen blev dømt til, at der skulde gøres Indvisning i Gaarden.

I 1656 udbrod der en Strid imellem Jacob Mortensen (Barfod) og Birkefogeden Christen Pedersen i Agerskov. Denne havde det meste af Sommeren irriteret Byens Befolkning ved at lade sine Kreaturer og Heste løbe ind paa Bjødstrups store Engarealer, hvor de gjorde betydelig Fortræl ved at nedtræde og æde Græsset og ødelægge Digerne. Peder Jensen, Jens Pedersen og Jep Pedersen i Agerskov vidnede til Fordel for Jacob Mortensen (Barfod), "at det er dem fuldt vitterligt i Sandhed, at de havde set, at Christen Pedersen i Agerskov har haft 11 store Øxen og unge Stude, 10 Køer og 4 Kvier, som havde gaaet med Agerskov Hjord, fra Græsset groede om Sct. Volborgs Dag og til imod Pintsedag sidst forleden og gjort Skade paa Jacob Mortensens Eng paa Tuum og Vedstoel og paa Peder Jacobsens Enge i Hammerum."

Inden denne Sag naaede at blive bragt til Afslutning, var Jacob Mortensen (Barfod) død, men det blev bevist, at han havde Retten paa sin Side.

Jacob Sørensen

470

ogsaa kaldet Jep Sørensen, optraadte d. 2. Februar 1584 som Dommer paa Ginding Herredsting i Herredsfogedens Sted. Det nævnes, at han beboede en af de 4 Høstrup-Gaarde i Haderup Sogn.

er født ca. 1560, og han døde ca. 1618.

Han var gift med

Maren Nielsdatter

937

der kort efter hans Død giftede sig med Jens Nielsen i Hollingholt.

Morten Jacobsen (Barfod) besad Halvdelen af Vaaddegaard i Ikast Sogn, medens Svogeren Christen Nielsen besad den anden Halvdel. Denne Christen Nielsen blev af flere beskyldt for at kunne hekse. Saaledes anklagede Christen Knudsen i Toftlund ham 1619, fordi han mente, at Christen Nielsen var Skyld i, at han i 16 Aar havde rystet paa Haand og Hoved. I 1603 havde Christen Knudsen været i Vaaddegaard for at gøre nogle Huse i Stand for Christen Nielsen og dennes Søn Peder, der ogsaa boede i Gaarden, og da var de to Mænd kommet op at trættes, hvorpaa Christen Nielsen havde lovet Christen Knudsen en Ulykke og havde truet ham med følgende Ord: "Jeg skal gøre det saa, at din Haand ikke skal blive saa let efter den Dag, da du skal hugge i nogen Mands Stolpe." Efter den Tid havde Christen Knudsen taget stor Skade paa Liv og Lemmer og paa Øg og Fænon, og han troede, at Christen Nielsen havde forvoldt hans Ulykke med Trolddomskunst.

Engang havde Christen Knudsen købt en Stud i Stedet for en, der var død, og da var Christen Nielsen kommet til Stede og havde sagt til ham, at han skulde miste alt, hvad han havde. Derefter mistede Christen Knudsen et halvt Hundrede Faar og Geder, og siden havde han ingen Lykke haft. Der var adskillige andre, som ogsaa beskyldte Christen Nielsen for at øve Trolddomskunster, og 1619 kom han for Retten, men blev frikendt.

Morten Jacobsen (Barfod) blev ikke boende i Vaaddegaard, men flyttede til Hagelskjær i Ikast Sogn, hvor han formodentlig døde 1618.

Pinsedag 1600 udlaaente Morten Jacobsen (Barfod) 100 Daler til Slægtingen Claus Pedersen Barfod mod Pant i dennes Bondegaard i Sdr. Stædding, og det ses ogsaa, at han udlaaente Penge til Las Nielsen i Gelleruplund og til Christen Christensen i Hesselbjerg. Efter Morten Jacobsen (Barfod)s Død gjorde hans Enke og Børnene Krav paa Niels Graversens Gaard i Gelleruplund, da den ikke havde faaet sit Pantebrev indløst i rette Tid. Men Niels Graversen hævdede, at de ikke havde nogen som helst Ret til Gaarden, da den var hans "retfærdige Oldarvegods", og da de intet vilde høre herom, stævnedes han dem først for Herredstinget og senere for Landstinget, idet han paastod, at nævnte Pantebrev aldrig var blevet læst paa Tinge, og derfor burde være magtes-

løst. Sagen blev formodentlig senere forligt, da man ikke hører mere om den. Det var i 1618.

Den førnævnte Christen Christensen i Hesselbjerg kunde heller ikke indløse sine Laan, og det blev derfor ordnet saaledes, at Morten Jacobsen (Barfod) overtog Gaarden, hvori Christen Christensen saa blev boende som Fæster.

Efter Morten Jacobsen (Barfod)s Død blev hans Fæstebrev fornyet af Sønerne. Fæstebrevet lyder saaledes:

"Vi efterskrevne Jacob Mortensen i Bjødstrup, Niels Mortensen i Hagelskjær, Christen Mortensen ibidem og Jens Mortensen i Bjødstrup kendes og gøre vitterligt for alle med dette vort aabne Brev, at vi haver undt Christen Christensen i Hesselbjerg alle den Lod og Part, som vi og vore Søkende haver udi den Boel, som forskrevne Christen Christensen nu ibor, efter som vores salig Fader ham tilforn undt haver, saa han maa samme forskrevne Part have, nyde, bruge, og beholde hans Livstid, dog saa, at han udi lovlig Tid yder og udgi-
ver, hvad Skyld og Landgilde til Kongen og Bonden, som det bør afgange med Rette.

Til ydermere Vidnesbyrd og bedre Forsikring, at saa udi Sandhed er, som forskrevet staar, trykker vi vores Signeter neden paa dette Brev og med egne Hænder underskrevet.

Og kærligen tilbeder vi hæderlig og vellærde Mand, Hr. Jens Clemønsen, Sognepræst til Ikast, Christen Nielsen i Vaade, Palli Nielsen i Lexgaard til Vitterlighed at forsegle og underskrive med os.

Datum Hesselbjerg den 12. Januari Aar 1619."

Efter Morten Jacobsen (Barfod)s Død opstod der en Stridighed mellem Sønnen Jacob Mortensen (Barfod) og Stedfaderen Jens Nielsen, idet man ikke kunde blive enige om, hvem der skulde tage sig af de 2 umyndige Børn, Claus og Inger. Jens Nielsen, der var Fuldmægtig paa Herningholm, var paa dette Tidspunkt formodentlig en gammel Mand, og han saa helst, at de 2 Børn skulde have Ophold enten hos deres Broder Jacob i Bjødstrup eller hos deres Broder Niels i Hagelskjær, hvor de var opvokset.

Jacob Mortensen (Barfod) og Broderen krævede paa egne og Søkendes Vegne af deres Mor at faa et Sølvbælte, en Sølv-Knivskede, et Sølv-Nøglebaand samt deres Fars skaarne (fine) Klæder "eller skie och Füllest derfor."

De 5 Mænd, der overværede Skiftesamlingen, foreslog imidlertid "Jacob Mortensen og Niels Mortensen paa den ene Side og Jens Nielsen i Hollingholt og hans Søster paa den anden Side at blive enige om, at Jens Nielsen og hans Hustru skulde forsørge de tvende Børn, Claus Mortensen og Inger Mortensdatter, med ærlig Underholdning med Øl og Mad, Sko og Klæder, og hvad de behøvede til deres nødtørftige Underholdning, indtil de selv kunde fortjene deres Klæder

og Føde; og derfor skulde forskrevne Jens Nielsen og hans Hustru have forskrevne Sølv og Klæder".

Jens Nielsen var imod denne Ordning og overgav Sagen til Retten; den naaede til Landstinget, men dettes Afgørelse kendes ikke.

Christen Jensen

938

der var bosat i Nr. Fastrup i Gellerup Sogn, var gift med

Anne Jensdatter

939

Søren Christensen

940

er født ca. 1540, og han døde ca. 1618.

Han var gift med

Anne Jensdatter

941

hvilket fremgaar af den under hendes Forældre omtalte Dom ved "Rigens Ret" 1559.

Søren Christensen nævnes i Anledning af de Stridigheder, som opstod efter Anders Jepsen (Hvid)s Død 1557, da han optraadte paa sin Svigermor Edel Andersdatters Vegne.

Der gik nogle Aar, før Arveforholdene var kommet rigtig i Orden. Ved Skiftet efter Svigermoderen gjorde Søren Christensen Krav paa mere Gods, end der kunde tilkomme ham, hvad der gav Anledning nok til en Proces, som han dog tabte.

Søren Christensen nævnes som Ejer af 2 af de Gaarde, der som omtalt under Stoffet om Anders Jepsen (Hvid) blev købt tilbage fra Kronen efter Grevens Fejde, nemlig Gaarden Graasand i Haderup Sogn og en Gaard i Høstrup i samme Sogn. Søren Christensen boede først i Høstrup, men senere flyttede han til Graasand, hvor han boede sammen med et Par af sine yngste Sønner.

Landsbyen Høstrup ligger i den nordligste Del af Sognet, tæt ved Skive Aa, ikke langt fra den gamle Viborg-Holstebro Landevej, og Nabo til den nærliggende Haderup By. Gaarden var altsaa meget bedre beliggende end den ensomme

Gaard Graasand i den sydlige Del af Sognet, hvor den mod Nord, Vest og Syd var omgivet af store Hede-, Mose- og Kærstrækninger. Syd for laa ogsaa mægtige Engdrag, hvoraf en Del hørte til Graasand.

Disse store Hede-, Mose-, Kær- og Engstrækninger, hvoraf det meste laa til Lundenæs Slot, kaldtes Simmelkjær og blev i flere Hundrede Aar bevaret som kongeligt Jagtdistrikt. I 1583 blev der taget Syn over hele Arealet, som viste sig at være ca. 8 km langt; paa Engene kunde der avles 400 Læs Hø.

Den 16. Juli 1573 udstedtes der kongelig Befaling om, at Bønderne i Karup havde haft nogen Engbjerring i Simmelkjær, der en Tid havde været dem frakommen og nu brugtes under en "Bygge", men da denne (som maa være Graasand) var Bønderne i Karup til Trængsel og Kongens Vildtbane og Jagt til Forhindring og Skade, skulde Engene lægges til Karup, hvis Bønder saa til Gengæld skulde svare Bonden hans Indfæstning og betale Landgilde til Lensmanden.

Sandsynligvis havde Søren Christensen ved den Tid overtaget Graasand, og den forannævnte Bonde maa da være ham. Det ser dog ud til, at han beholdt Engene til 1585; thi først da faldt der Dom om, at de skulde tilbage til de Karupbønder.

Efter at Søren Christensen var flyttet til Graasand, blev han indviklet i 2 Processer. Han maa da have været omkring 76 Aar, men han veg ikke tilbage for at foretage de dengang besværlige Rejser til og fra Herredstinget. Den ene Proces angik en Strid om Ejendomsretten til en gammel Selvejergaard, Brogaard i Haderup Sogn, og Søren Christensen optraadte her som Vidne og bekræftede, at nævnte Gaard skulde yde sin Bondeskyld til Søren Jensen i Thorlund og ikke til den anden af Parterne i Processen, Fru Karen Nielsdatter i Trøjbjerg. Bl.a. vidnede Søren Christensen, at han for 3 Aar siden havde laant Christen Pedersen et Øg, da denne skulde køre sit Skyldkorn til Staby Kærgaard.

Den anden Sag, Søren Christensen var indblandet i, omhandlede en Skade, som nogle Kreaturer havde gjort paa et Stykke Kornmark, Christen Lauridsen var i Besiddelse af. Retten lod udtage 4 Synsmænd, som skulde taksere Skaden, og Søren Christensen skulde være Formand for Nævnet, lede Synsforretningen og afgive en skriftlig Beretning derom til Retten.

nævnes som Selvejerbonde i Bjødstrup, Gellerup Sogn.

Niels N.N.

1874

der var bosat i Vaadde i Ikast Sogn, døde før 1585.

Han var gift med

Else N.N.

1875

der nævnes som Enke 1585 i Ikast Kirkes Regnskabsbog: "Anamet aff Else ij Wode och hendis Børin aff gamel Gieldt, er iiij Daler j Mark."

Jens Christensen

1876

der var Gaardmand i Langelund, Gellerup Sogn, var gift med

Kirsten Gjødedsdatter

1877

der levede endnu 1589.

Jens Nielsen

1878

der var Gaardmand i Egeris, Nr. Vium Sogn, nævnes i et paa Bølling Herredsting d. 16. Januar 1625 fremlagt gammelt Sandemandsbrev fra Bølling Herred. Sandemandsbrevet, der var fra 1540, blev erklæret for ugyldigt, fordi det var hjemmelavet og ikke var blevet læst og kundgjort paa Tinge, ligesom man heller ikke mente, at Sandemandstovet var foretaget paa lovlig Maade. I den Anledning blev de paagældende Sandemænds Børn og Børnebørn indstævnet for at skulle staa til Ansvar for det Sandemandsbrev, som deres Far eller Bedstefar havde været med til at lave.

der var bosat i Sparkær i Tiden 1524–1550, nævnes som Herredsfoged 1537–1550.

I 1545 havde Christen Christensen i sin Egenskab af Herredsfoged faaet Ordre til at møde med et vist Antal Vogne for at køre Kongens Madvarer videre, men da han var denne Ordre overhørig, blev han indkaldt til at give Møde i Aalborg.

Samme Aar blev han af Tjenestekarlen i Dalgaard indstævnet til at møde i Viborg, fordi han sammen med nogle af sine Medfølgere var med til med Urette at gribe Karlens Far. I 1550 stævnes han af Mester Jens Michelsen, Kannik i Viborg, for en urigtig Domsafsigelse.

I Kannikens Stævning hedder det bl.a.: "1550, 1. Febr. Erich Skram, Landstingsdommer i Nordjylland, Jens Skriver, Landstingshører ^{sok. Stod} ibidem og Niels Andersen, Borgmester i Viborg, gør vitterligt for alle, at Aar efter Guds Byrd MDL paa den tiende Løverdage næst før Kyndelmisse var skicket hæderlig, vis og fornumstig Mand, Mester Jens Michelsen, Kannik i Viborg, og havde i Dag xiiii Dage hidstævnet Christen Christensen, Herredsfoged i Fjends Herred, fordi han fik Nævning til at sværge Tingfred over hans Tjener, Anders Madsen, og for en Dom, han dømte imellem ham og Michel Nielsen og mente, han havde gjort det med Uret imod Recessen og Viborg Capitels Privilegiens Lydelse."

Jens Pedersen

1882

nævnes 1525 som Adelsmand i Gimsinggaard. Han døde før 1553.

Han var gift med

Edel Andersdatter

1883

der efter hans Død giftede sig med Anders Christensen.

Jens Pedersen overtog Gimsinggaard efter Faderen. Gaarden nævnes ogsaa som Moustgaard eller Mouridsgaard.

I 1553 lykkedes det Anders Christensen at formaa sine umyndige Stedbørn til at udstede et Brev, hvori de erklærede, at de havde siddet i et venligt Skifte med deres Stedfader og havde forlenet Moustgaard til ham paa 8 Aar.

Først da Børnene var blevet ældre, forstod de, at Stedfaderen havde bedraget dem, og derfor lod Sønnen Mourids Jensen, der maa have været den æld-

ste, sin Stedfader tiltale og fik udvirket Kendelse af flere gode Mænd, at Forleningsbrevet var ulovligt gjort, da Udstederne havde været umyndige, og ved "Rigens Ræt" 1559 afsagdes en Domskendelse, hvorefter Anders Christensen skulde staa til Rette for, hvad han ulovligt havde oppebaaret af Børnenes fædrene Gods.

der var Selvejerbonde i Bjødstrup, Gellerup Sogn, nævnes i "De ældste Danske Archivregistraturer" i Anledning af Søsterens Del i "Cassenborgeye".

Gjøde Eriksen

3754

der var Gaardmand i Bjerregaard og Herredsfoged i Vrads Herred, var gift med

Kirsten Andersdatter

3755

Peder Thomsen

3764

er født ca. 1440, og han døde i Tidsrummet 1501-1509.

Han var gift med

Inger Mouridsdatter (Kalf)

3765

der 1509 nævnes som Enke.

Ved sit Ægteskab med Inger, ogsaa kaldet Ingerd, Mouridsdatter (Kalf) overtog Peder Thomsen Gimsinggaard i Gimsing Sogn.

Peder Thomsen er sandsynligvis identisk med den Peder Thomsen, som sammen med Simon Spend, Jens Blaabjerg og mange andre paa Volstrup Birketing lovede at sige deres Sandhed om Esters Toft, Søndens Esters Dam ved Axendal Jord beliggende: "da fremstod fornævnte Dannemænd og lagde deres Hænder paa Messebogen og bad dem Gud og Helgen til Hjælp, at det var dem fuldt vitterligt, at Esters Toft havde hørt til Vejrum Kirke i rolig Hævd, Ulast og Ukæret i 40 Aar".

Peder Thomsen og hans Hustru var i Besiddelse af ret betydeligt Jordegods. Foruden deres Gaard i Gimsing ejede de 5 Gaarde i Elsborg Sogn, deriblandt Karup Vestergaard, en Gaard i Struer, Struergaard, 2 Gaarde i Gimsing Sogn og en Gaard i Ø. Ølby, ialt 9 Gaarde.

Omkring 1490 flyttede Niels Clerentsen til Hovedgaarden Blæsbjerg, Mejrurup Sogn. Han havde været Skriver hos Kong Hans, som havde forlenet ham med Hind og Ulfborg Herreder samt Vandfuld Herred, hvor han i 1502 nævnes som

Lensmand.

Ikke længe efter, at han var kommet til Egnen, begyndte han at drive Pengeforretning og Godshandel i stor Stil, og Peder Thomsen var en af de første, som kom i Forbindelse med ham.

Paa dette Tidspunkt gik det økonomisk tilbage for Peder Thomsen, og han søgte ofte Laan og Hjælp hos den fornemme og rige Lensmand paa Blæsbjerg. Saaledes pantsatte han d. 10. September 1494 Karup Vestergaard i Elsborg Sogn for 20 rhinske Gylden og 100 Mk., og d. 2. April 1497 pantsatte han en anden Gaard i Elsborg.

Ved Skøde af 24. Februar 1501 overdrog Peder Thomsen og Hustru Struergaard og en Gaard i Elsborg Sogn til Niels Clementsen, og ved et senere Skøde overdrog Inger Mouridsdatter (Kalf), Peder Thomsens Efterleverske, en Gaard i Gimsing Sogn og 2 Gaarde i Elsborg til Niels Clementsen.

Endelig pantsatte Inger Mouridsdatter (Kalf) d. 6. Februar 1509 en Gaard i Gimsing Sogn til Niels Clementsen.

Dette ret store Bortsalg af Jordegods og de mange Pantelaan viser tydeligt, at Familien paa Gimsinggaard havde vanskeligt ved at klare sig økonomisk, men dette økonomiske Skred var formodentlig begyndt, inden Niels Clementsen kom til Egnen, idet Peder Thomsen allerede d. 28. Marts 1491 ses at have pantsat en Gaard i Ø. Ølby til Provsten Henrick Olsson i Nors.

Anders Jepsen (Hvid)

3766

er født ca. 1462, og han døde 1557.

Han var gift med

Margrete Christensdatter (Barfod)

3767

der var Enke efter Adelsmanden Jes Qwie, der 1476-1486 var Lensmand paa Ri-berhus. Han døde omkring 1486.

Anders Jepsen (Hvid) er formodentlig identisk med den Anders Hvid, der nævnes som Ejer af Abildtrupgaard 1487 og 1498, da han skulde svare følgende Afgift af Gaarden til Lundenæs Slot: "1½ ørte rug, 1½ ørte byg, skoffsvin, 1 pund smør, 2 Leding oc setgerd, 2 skip hafre kongstet".

Anders Jepsen (Hvid) var Beboer af Trabjerg i Borbjerg Sogn og Ejer af en Del Jordegods dér og i Egnen omkring Holstebro.

I 1510 var Anders Jepsen (Hvid) af Vestervig Kloster forlenet med 2 Gaarde

i Borbjerg, og 1514 lejede han og Hustru paa Livstid af Gudumkloster en Gaard i Felde i Ryde Sogn. I 1524 fik han af Frederik I for sig og sine Arvinger til evig Tid Brev paa Hodsagergaard og Brogaard i Hodsager Sogn imod at give samme Landgilde, som andre Selvejere i Ginding Herred plejede at yde. Desuden ejede han en Gaard ved Navn Hessellund og en Trediedel af Hogagergaard i Borbjerg Sogn. Han besad endvidere 2 Gaarde i Haderup Sogn og Gaarden Tinkerdal i Borbjerg Sogn samt nogle Enge, som blev benyttet af Silkegaard i Feldborg Sogn. Af nogle Tingsvidner fra Karup Birketing 1552 fremgaar det, at Anders Jepsen (Hvid) var Delefoged eller Ridefoged paa Lundenæs Slot, og i Aarene 1510-1550 var han Herredsfoged i Ginding Herred.

Efter Anders Jepsen (Hvid)s Død 1557 og senere efter hans Hustrus Død udbrød der alvorlige og langvarige Stridigheder mellem Kongen og Arvingerne, paa hvis Vegne optraadte Peder Skriver, der uden Tvivl er identisk med Peder Jensen, og Jacob Bertelsen, der formodentlig var gift med Kirstine Andersdatter. Man skal langt tilbage i Tiden for at finde Aarsagen til disse Stridigheder.

I 1534 udbrød den saakaldte Grevens Fejde, hvor Grev Christoffer af Oldenburg sammen med Skipper Clement i Spidsen for Bønderne søgte at gøre den fordrevne Christian II til Konge efter Frederik I, hvorimod Adelsmændene samlede sig om dennes Søn, Christian III, for under Johan Pantzaus' Ledelse at kue Oprøret, hvilket skete ved Aalborgs Erobring 1534, Slaget paa Øksnebjerg 1535 og Københavns Overgivelse 1536. Mange Selvejerbønder mistede som Straf for deres Deltagelse i Oprøret deres Selvejerrettigheder og blev almindelige Fæstere, som dog - hvis de havde de fornødne Midler - kunde købe deres Gaarde til Selveje igen.

Blandt de Selvejere, som deltog i Oprøret, var ogsaa Anders Jepsen (Hvid), der dog var saa velhavende, at han kunde købe det hele tilbage igen, omend det blev en dyr Historie for ham.

Det lykkedes for Anders Jepsen (Hvid) at holde en Del af sit Gods fri for Afstaaelse uden Lensmandens og Kongens Vidende, men dette Snyderi blev dog senere opdaget. Det paagældende "skjulte" Gods var Gaarden Graasand i Haderup Sogn, en Gaard i Høstrup i samme Sogn, en Gaard i Tinkerdal, en Gaard i Kium i Estvad Sogn og nogle Enge i Simmelkær.

Anders Jepsen (Hvid)s ulovlige Færd blev formodentlig opdaget ved Skiftet efter hans Hustru.

Sagen begyndte med, at Fogeden paa Lundenæs Slot, Thomas Svendsen, igennem Lensmanden modtog et kongeligt Brev af 26. Juli 1571, hvori han beordredes til at "tale paa alt det af ovennævnte Bondegods, som ikke er købt fri efter Skipper Clements Oprør og forfølge Sagen til Ende".

Den 2. September 1571 udstedte Kongen fra Skanderborg en Befalingssskrivelse til Landsdommerne i Nørrejylland om efter nærmere Tilsigelse af Thomas Svendsen at støvne Arvingerne efter Anders Jepsen (Hvid) for sig med deres Beviser for, at Anders Jepsen (Hvid) havde købt Godset af de rette Ejere før Skipper Clements "Opløb", og at det igen var købt efter Fejdens Slutning. Endvidere paalægges Landsdommerne at hjælpe Thomas Svendsen saa meget, som Ret er.

Landstingsdommen i Viborg gik Arvingerne imod, idet det blev godtgjort, at det paagældende Gods ikke var blevet købt tilbage efter Oprøret. Arvingerne vilde nødig give Afkald paa Godset, og det lykkedes Peder Skriver i Rævshoved og Jacob Bertelsen i Bjerre paa Arvingernes og egne Vegne at faa bragt en Ordning i Stand med Kongen, fremgaar det af en kongelig Skrivelse af 29. Maj 1573.

Erik Gjødesen

7508

der var Adelsmand og bosat i Bjerregaard i Aale Sogn, var gift med

N.N. Jensdatter Grøn

7509

Anders Jepsen

7510

der var bosat i Gaarden Trabjerg i Borbjerg Sogn, var gift med

Johanna Christensdatter

7511

Anders Jepsen nævnes i "De ældste Danske Archivregistraturer" i Anledning af, at han fik et Opladelsesbrev paa det Pant, han havde i "Semmelwyg och Olgardzwyg".

Mourids Nielsen Kalf

7530

er født ca. 1410, og han døde efter 1463.

Mourids Nielsen Kalf nævnes første Gang d. 11. Januar 1441, da han stadfæstede det Skøde, som hans Mor, Maje Jensdatter, havde givet Herr Anders Brok paa Anders Orms Gods:

"Alle Mænd, dette Brev se eller høre læse, hilse vi, Jens Andersen, Foged paa Hardbo Byting, Esghe Matsson, Sognepræst i Holstebro, Pæther Nielson, Præst i Vejrum, Erik Jull og Mauricius (Mourids), der væbnere ere, Willæ Andersson, Mickel Nielsson, Christiern Jeibsson og Nis Tamsson, Bymænd i Holstebro, evindelige med vor Herre og kundgøre med dette aabne Brev, at Aar efter Guds Byrd tusinde fire Hundrede og fyrretyve og et Aar (1441), den Onsdag næst efter tolfte Juledag paa vor Hardbo Bygdeting i Holstebro, var skikket for os og flere gode Mænd, da nærværende en velbyrdig Mand, Mourids Nielsson, Væbner, hvilken som for os opstod med sin fri Vilje fuldbyrdet, stadfæstede og alle Maader fri at holde det Skøde ved Magt til hæderlige Mand, Hr. Anders Brok, Kannik i Ribe, hvilket Skøde som hans Moder Maje Jensdatter, Niels Thorsens Efterleverske var, hvis Sjæl Gud naade, havde skødet paa Viborg Landsting, det til evig Tid at bruge, Ejendommene paa Anders Orms

Gods, liggende i Hing Herred, efter de Breves Lydelse, som derpaa givet er, og som Maje Jensdatter af Ringkøbing i Pant havde af forskrevne Anders Orm, hvis Sjæl Gud glæde.

Tillige samme Tid og Sted opstod fornævnte Maje Jensdatter, gav, oplod og anvordet for fornævnte Anders Orms Sjæls Frelse til St. Michels Alter i Ribe Domkirke og hendes Sjæls, alle hendes Rettigheder med Breve og andre Stykker lydendes paa fornævnte Gods, liggendes i Hing Herred paa Ringkøbing Mark, paa Rindum Mark og i deres Enge og andet Steds der i Hing Herred, intet undtaget, vaadt og tørt og hvad som helst er, hvilket Jordegods fornævnte Maje Jensdatter i Ringkøbing fik og i Pant havde af Anders Orm, fornævnte hendes Fæstemand var, hvilket hendes Pant og Rettigheder hun og anvordet gav og afhændet fra sig og hendes Arvinger til fornævnte hæderlige Mand, Hr. Anders Brok, Kannik i Ribe, til Gudstjeneste og Messe til evig Tid at blive, hvilket saa ganget og sket er, det vidne vi med vore "Inghesegell" forskrevne.

Datum die, loco, anno quibris supra."

I 1444 og 1460 skrev Mourids Nielsen Kalf sig til Højbjerg i Lysgaard Herred, og i samme Herred havde han noget Gods i Leje af St. Hans Kloster i Viborg.

Mourids Nielsen Kalf havde ved Moderens Død overtaget det Gods, som hun havde haft i Pant af Anders Orms Gods, hvilket han havde givet til Ribe Domkirke. Der udbredte sig det Rygte, at han ikke havde givet, men solgt Godset til Domkirken, og han udstedte derfor d. 5. Juni 1463 et Brev med følgende Indhold:

"Jeg Mourids Nielsen, Væbner i Viborg, kundgøre alle Mænd nu er og komme skulle, at Aar efter Guds Byrd mcdlxiiij (1463) at mig er tilvidnet vordet, at mig er tillagt af hæderlig Mand Hr. Anders Brok, Kannik i Ribe, at have solgt ham Anders Orms Gods, som Maje Jensdatter i Pant havde, liggendes ved Ringkøbing i Hing Herred, hvilket jeg aldrig gjorde eller aldrig Penning eller Pennings Værd havde modtaget paa fornævnte Gods, eller nogen paa mine Vegne af ham eller af nogen paa hans Vegne i mine Levedage, saa beder jeg mig saa Gud hjælpe og alle Helgen.

Imidlertid havde vi givet fornævnte Gods til Sancte Michels Alter i Ribe for hans Sjæl og for vor Sjæl og alle vore Forældres Sjæle, og aldrig vi der Penning eller Pennings Værd modtog i vore Dage, og vil vi gøre vor højeste Værn derfor, som Dannemænd os tilfinder, og i hvem som os det tillagt haver, da haver han os det med ingen Ære eller Lige sagt, som en Dannemand burde af rette at gøre.

Til Vidnesbyrd hænger mit "Inciyle" neden for dette Brev, tilbudet andre

flere gode Mænd, som er Per Skøth og Per Winter, Raadmænd i samme Sted.

Skrevet i Viborg dominica sancte Trinitatis datum ut supra."

Jep Christensen (Hvid)

7532

er født før 1450.

Han nævnes første Gang d. 12. Marts 1489, da han var Foged i Ginding Herred, og d. 26. April 1492 nævnes han som Dommer sammen med Biskop Niels i Viborg, Væbnerne Peder Nielsen i Tim, Albert Skeel i Hegnet, Oluf Pedersen i Spøttrup, Erik Juel i Svenstrup, Hougaard, Ejler Tun i Galtrup, Christiern Hvas i Kaas, Jens Kaas i Volstrup, Peder Brokkenhus i Lerbæk og Bønderne Nis Sale i Nittrup og Svenning Tygesen i Trandum.

Videre nævnes Jep Christensen (Hvid) i et Brev dateret d. 13. April 1493, hvori det hedder, "at Jep Cristiernsszen og Christiern Persszen, som kaldes Cristiern Aal, forpligtes i Viborg i Niels Scriffueres Stue om det Gods, hæderlig og velbaaren Kvinde, Fru Margret Cristiernsdotter havde af forskrevne Cristiern Persszen og hans Fader, og som Jep Cristiernsszen havde delt i saa Maade, at Fru Margret skulde beholde samme Gods sin Tid efter det Brev hun havde af Per Aal og Cristiern Aal, men give dem hvert Aar 8 Tdr. Korn og Jep Cristiernsszen 4 Tdr."

Bag paa Dokumentet staar: "Fru Margret Qwies Brev, som Per Aal og Jep Cristiernsszen i Trabjerg have undt hende paa det Gods i Bølling 1493".

I et Brev dateret d. 6. Maj samme Aar: "kjende Per Jensszen Aal og Cristiern Persszen Aal sig skyldige at være til Jep Cristiernsszen i Trabiærgh og Cristiern Cristiernsszen 2 Tdr. Byg aarlig af den Broderdel, som Brevudstederne arvede efter Jes Qwie i Gods i Bølling Herred, i hvilket Gods Jep og Cristiern Cristiernsszen have en Søsterdel af ret Arvedel, for det Gods, Jes Qwie udsatte, og hvori deres Fader have ret Arvedel; herfor gives nu Verderlag i en Gaard i Staffningh".

Omkring 1494 døde Adelsmanden Niels Eriksen (Gyldenstjerne), og straks efter hans Død opstod det Rygte, at hans Signet skulde være "gravet igen", hvormed formodentlig mentes, at hans Signet var blevet eftergjort, eller at det var blevet gravet op af Jorden.

Herover blev Niels Eriksen (Gyldenstjerne)s Datter meget foruroliget, og hun lod derfor sin Foged optage Vidne herom paa Ginding Herredsting d. 8. Maj 1494. Her fordredes alle Breve fremlagt, som var beseglet med hendes Fars Signet med Tilsagn om at ville staa bag ved dem, dersom Seglet var rettelig

anbragt. Der meldte sig imidlertid ingen andre med Breve end Jep Christensen (Hvid) i Trabjerg, der havde eet, og paa dette fandtes Seglet at være rettelig anbragt.

Derefter nævnes Jep Christensen (Hvid) i et Vidne, dateret paa Viborg Landsting d. 2. Juli 1496, og i et Brev 1515 omtales han sammen med Broderen Christen Christensen (Hvid) i Skave. I dette Brev bekræftede Kongen Brødrenes Ejendomsret til Trabjerg, Hoager i Borbjerg og en Gaard i Stendis i Ryde Sogn.

Jep Christensen (Hvid) nævnes sidste Gang 1517, da han sammen med Broderen i Skave lod læse deres Lovhævd paa Trabjerggaard, Gaardsted og Boelssted med tilliggende Marker.

Under Grevens Fejde blev Jep Christensen (Hvid)s Gods forbrudt, men ifølge kongeligt Brev af 1. December 1542 fik Arvingerne Lov til at beholde deres Bondegods ligesaa frit og for samme Landgilde som før Fejden.

Christen Thygesen (Barfod)

7534
(3744)

er identisk med den før omtalte Ane af samme Navn.

er født ca. 1380.

Han var gift med

Maje Jensdatter

15061

der efter hans Død giftede sig med Adelsmanden Anders Orm.

Niels Thorsen Kalf nævnes som Væbner og regnedes saaledes som hørende til Lavadelen, der paa den Tid var langt talrigere end senere hen. Lavadelens Anseelse og sociale Stilling ragede ikke synderlig op over velhavende Selvejerbønders, og i mange Tilfælde afveg deres Gaardes Størrelse og Indretning ikke meget fra de større Bøndergaardes, hvilket ogsaa var Tilfældet med Niels Thorsen Kalfs Gaard, Gimsinggaard, den senere Moustgaard.

Niels Thorsen Kalf nævnes i gamle Dokumenter fra 1408 til 1422, da han d. 19. Marts vidnede sammen med flere Adelsmænd og Præster paa Ginding Herredsting, at Biskop Christiern Hemmingsen i Ribe skødede Fru Karine af Langtind noget Gods i Hjerm og Ginding Herreder.

Som ovenfor nævnt giftede Maje Jensdatter sig efter Niels Thorsen Kalfs Død med Adelsmanden Anders Orm. Efter Anders Orms Død skødede hun d. 13. Juli 1440 til Kannik Anders Brok noget Gods paa Ringkøbing Mark, 3 Gaarde i Rindum og en Gaard i No Sogn, og som Betaling herfor fik hun 100 Mk. og aarlig Sjælemesse i Ribe Domkirke for sig, Anders Orm og deres Forældre, samt 100 Sjælémesser for sig selv efter hendes Død.

Skødet lyder saaledes:

"Alle Mænd, dette Brev se eller høre læses, hilser jeg, Maje Jensdatter, som var Anders Orms Fæstemø, evindeligt med Gud og kundgør alle Mænd i dette aabne Brev, at jeg haver fanget og opbaaret af hæderlig Mand, Hr. Anders Brok, Kannik i Ribe, hundrede lybske Mark i gode Sølvpenge, som gode og gæve er i Lybæk og Hamborg, for hvilke Penninge jeg af min fri Vilje selv haalum erlægger Renter, som er to Tusinde gode Hvidling i det Jordegods, som jeg fik af Anders Orm, hvis Sjæl Gud have, og af hans Arvinger, som dette Brev udviser, der derpaa er givne med Agere og Enge, Forte, Fællid og Fægang, vaadt og tørt, intet undtagen, liggendes paa Ringkøbing Mark, tillige tre Gaarde i Rindum Sogn, samt en Gaard i No Sogn i Hind Herred i Hardsyssel med alle forskrevne Gaardes Rettighed, intet undtagen i hvad som helst det er i saadan Maal, at jeg skal give hvert Aar i mine Dage og mine Arvinger efter mig til Skyld to Tusind Hvidling af forskrevne Gods og yde det om Midsommer i Ringkøbing, og tillige skal jeg og mine Arvinger fri forskrevne Gods hvert

Aar for Herskabs Ret. Tillige jeg forskreue Maje Jensdatter oplader fri og frelse forskreue Hr. Anders Brok alle mine Breve og Bevisninger med alle deres Magt og alle Artikler, som jeg haver paa forskreue Gods af Anders Orm og alle andre; i hvad som helst det er, med alle Ret, som de mig paa kommer er, at bruge og nytte til evig Tid. Tillige forpligter jeg mig og mine Arvinger at fri, frelse og tilstaa forskreue Anders Brok, eller hvad dette Brev haver med hans Vilje, forskreue to Tusind Fiskes Rente for hver Mands Paatale uden al Hinder.

Tillige giver jeg i Guds Hæder al min Rættighed, som jeg haver mere i fornævnte Gods, end de fornævnte hundrede Mark ere, som forskrevet staa, for min Sjæls Frelse og Anders Orms Sjæl og vore Forældres til Sancta Miksels Altere, som fornævnte Hr. Anders Brok haver ladet bygge i vor Frue Domkirke i Ribe til evig Messe og Gudstjeneste at holde for fornævnte Altere. Og naar det Gods vorder løst af fornævnte Anders Orms Arvinger efter min Død fra mine Arvinger, da skal fornævnte Hr. Anders Brok, eller hvad dette Brev haver først igen, fange forskreue hundrede lybske Mark, og hvad det mere vorder løst for, det skal komme til Guds Tjeneste, som før er sagt. Tillige skal fornævnte Hr. Anders Brok, eller hvad dette Brev haver, lade holde hundrede Messer for min Sjæl inden Maaned efter "the bodh fanghe", at jeg død er, af det fornævnte Godsets Renter, som forskrevet staa, som de ville svare for Gud.

Og i det Aar, jeg eller mine Arvinger ej udgiver forskreue Skyld, som forskrevet staa, da skal fornævnte Hr. Anders Brok eller hvad dette Brev haver, Fuldmagt have at sætte andre Mænd fornævnte Gods i Leje, hvem dem lyster uden al Hinder.

Alle disse fornævnte Artikler og Vilkaar og hver ved sig, da love vi Jens Nielson i Ringkøbing fornævnte Majes Fader og fornævnte Majes Broder, Iver Jensson for os og vore Arvinger stadig og fast at holde uden alle "hjelpæræthe och argeleste" og til ydermere Forvaring paa alle fornævnte Stykker og Artikler, da hænge vi vore "Ingzegele" med Vilje og Vidskab for dette Brev med andre gode Mænds Ingzegele, som er Anders Povelsen og Jens Nielson, Borgmestere i Ringkøbing, B. Nielson, Nis Ascherson, Las Smydh og Christiærn Essen, Bymænd i det samme Sted."

Niels Thorsen Kalf hører til den gamle adelige Slægt Kalf, hvis Medlemmer fortrinsvis boede i Vest- og Midtjylland.

Den først kendte Mand af denne Slægt, hvoraf kun faa naaede op i Stormandsadelen, er Herr Jens Kalf, der nævnes som Marsk allerede 1255. Han nævnes endvidere 1274, da han havde faaet tilskødet Herregaarden Vinderup i Ginding Herred.

Den første Gang, Jens Kalf nævnes, er i et Dokument af 14. Marts 1255, hvori der meddeles, at Kong Christoffer I havde givet Ribe Kirke hele Harboøre Sogn for de Jorder i Lustrup, som Kongens Møller i Ribe sætter under Vand. I Dokumentet nævnes han som "Jens, kaldet Kalf, vor Marsk".

I Danmarks Adelsaarbog for 1899 omtales enkelte Medlemmer af Slægten Kalf nærmere, og der gives følgende Oplysninger om Slægten og dens Vaaben: "Denne gamle Slægt førte samme Skjoldmærke som de holstenske Slægter Wiltberg, Van Owe og Rixdorf, nemlig en kronet Jomfru i en Fjederham, der for Kalfernes Vedkommende angives at staa i et Guld-Felt med Hjelmtegn: 2 Arme holdende et Guld-Spejl, medens de holstenske Slægter skal have ført Feltet blaat og Skjoldmærket gentaget paa Hjelmten."

Niels Thorsen Kalfs Søn, Mourids Nielsen Kalf, førte i sit Sigil et firføddet Dyr, hvad der leder til en Formodning om, at det er Kalfernes Vaaben, der gaar igen i Fru Mette Gøyes og Fru Pernille Quitzows Aner, nemlig en hvid Kalv med et Søblad i Munden i blaat Felt og samme Mærke paa Hjelmten.

Niels Thorsen Kalf var muligvis Oldebarn af Tord Nielsen Kalonis, der er af Hvidernes berømte Æt.

Christen Jepsen (Hvid)

15064

eller Christen Ibsen (Hvid), er født før 1430.

Navnet paa hans Hustru er ukendt, men det vides, at hun var Søster til Adelsmanden Jes Quie, som fra 1476 til 1486 var Lensmand paa Riberhus. Deres Far antages at være Poul Quie, som 1439 pantsatte Kvisgaard i Fabjerg Sogn til Søstersønnen Peder Arstsen. Poul Quies Far var Niels Quigh, der 1388 pantsatte sit Arvegods i Nebel. Slægtens Vaaben forestiller 2 parallelle Bjælker i et Skjold.

Christen Jepsen (Hvid) nævnes 1464 som Sandemand i Hjerm Herred, hvilken Stilling han bestred i mange Aar.

Næste Gang, Christen Jepsen (Hvid) nævnes, er d. 28. April 1486, da der blev afsagt en Dom paa Hjerm Herredsting vedrørende Vejrum Præstebords Ejendom (Embedsindtægt).

der var bosat i Ringkøbing, nævnes i Maje Jensdatters Skøde til Kanniken
Anders Brok d. 13. Juli 1440.

der er født før 1390, boede i første Halvdel af 1400erne i Trabjerg.

I Forening med sin Hustru, hvis Navn ikke kendes, og Sønnen Christen Jepsen gav han Borbjerg Kirke noget Jord, hvoraf der aarlig svaredes i Afgift 1 Ørtug Korn.

